

II. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO

W 2017 roku większość osób zgłaszających się po pomoc psychologiczną wymagało podjęcia działań związanych głównie z szeroko rozumianą psychoterapią, często wymagającą wieloaspektowego wsparcia, pracy zespołowej bądź zintegrowanej na rzecz rodziny, pary rodzicielskiej bądź dzieci, wsparcia psychologicznego oraz interwencji kryzysowej, która często zdawała się być sytuacją otwierającą wielowarstwowe potrzeby klienta wynikające z jego sytuacji osobistej, życiowej a także często związanej z doświadczoną w przeszłości bądź doświadczaną aktualnie traumą.

Bardzo często osoby zgłaszające się do specjalisty w 2017 znajdowały się w sytuacjach długotrwałego kryzysu (bardzo często połączonego z osobistymi nawarstwionymi sprawami i trudnościami) oraz zgłaszały doświadczanie jednocześnie wielu różnych problemów (często też z granicy zdrowia psychicznego a także w czasie diagnostyki i konsultacji ujawniały się stany długotrwanie nieleczonych zaburzeń psychicznych i zdrowia psychicznego). Wymagało to dodatkowo objęcia rodziny bądź osoby pomocą medyczną, a następnie dopiero psychoterapeutyczną i przekierowania do psychoterapeuty, a nie tylko udzielenia poradnictwa i wsparcia psychologicznego, czy też interwencji kryzysowej, gdyż takie działania nie są w stanie w wystarczający sposób w tak wieloaspektowych trudnościach z jakimi zmagali się klienci realnie im pomóc.

W Powiecie Żywieckim niestety brakuje miejsc i specjalistów uprawnionych do prowadzenia psychoterapii w formie nie odpłatnej. Natomiast do pomocy specjalistycznej bardzo często zgłaszają się osoby funkcjonujące ekonomicznie poniżej średniej krajowej bądź bliżej znajdujących się okolicy biedy i ubóstwa. Osoby takie zazwyczaj funkcjonują poza opieką zdrowotną w obszarze zdrowia psychicznego, a także poza doświadczeniami kontaktu ze specjalistami, co w efekcie skutkuje bardzo dużą złożonością i skomplikowaniem zgłaszanych trudności, a także ukształtowania zaburzeń osobowości czy też stanów chorobowych. Tego typu klienci zgłaszający się po pomoc zazwyczaj funkcjonują roszczeniowo, w ogromnej niechęci i nieumiejętności współpracy tworzący kontakt poprzez mechanizmy przemocowe bądź też totalnej bierności i bezradności. Niestety takie formy funkcjonowania tych osób są uwarunkowane środowiskowo i osobowościowo, a dodatkowo wspierane wielopokoleniowymi złożonymi dysfunkcjami rodzinnymi i traumami.

Brakuje specjalistów prowadzących psychoterapię rodzinną, a z roku na rok widać wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju świadczoną pomoc. Brakuje też ogólnodostępnych specjalistów z dziedziny psychiatrii, psychiatrii dzieci i młodzieży, tak jak i specjalistów neurologii i neuropsychologów. Psychoterapia może być prowadzona przez wykwalifikowany personel między innymi psychoterapeutów po odbyciu minimum 2 z 4 lat szkolenia uprawniającego do prowadzenia psychoterapii, pracy pod superwizją indywidualną a także zespołową, pracy i rozwoju osobistego a także podnoszenia na bieżąco swoich kwalifikacji dotyczących warsztatu i narzędzi pracy. Obecnie istnieją 3 miejsca świadczące pomoc psychoterapeutyczną wyłącznie dla dorosłych, są to.: Asertywność, Ośrodek Leczenia Uzależnień oraz

Poradnia Zdrowia Psychicznego w Międzybrodziu Bialskim. Natomiast pomoc ta jest uwarunkowana wytycznymi i procedurami, NFZ co często w efekcie prowadzi do tego, że klienci po tą pomoc nie sięgają. Niestety żadne z tych miejsc nie świadczy psychoterapii rodzinnej, często koniecznej przy pracy z całą rodziną, ale też problemów obejmujących niesienie pomocy dzieciom i młodzieży. Ośrodki te nie prowadzą również pracy z traumą, co mogłoby być wskazane w pracy z rodziną zastępczą i dziećmi znajdującymi się w pieczy. Osoby zgłaszające się do tutejszego Centrum Pomocy Rodzinie, często wymagają podjęcia pracy z całą rodziną, co niestety nie jest możliwe do zrealizowania przez jednego specjalistę. Realne zapotrzebowanie mieszkańców Powiatu na pomoc specjalistyczną jest znacząco większe niż dostępne obecnie możliwości, profesjonalnego pomagania, przez tak znikomą ilość specjalistów.

W porównaniu z rokiem 2016 w 2017 roku można było zauważyć coraz bardziej zwiększającą się liczbę osób, które zgłaszały doświadczanie różnorodnych problemów, które występowały jednocześnie. Często występowała mnoga diagnoza problemów rodzin i osób zgłaszających się po pomoc do PCPR np. problemy rodzinne związane z brakiem pracy, uzależnieniem, trudnościami emocjonalnymi, problemami małżeńskimi, komunikacyjnymi, problemami z niską samooceną, relacjami rodzinnymi, przemocą, problemami ze zdrowiem własnym lub członków rodziny czy problemami szkolnymi i wychowawczymi, ale też współzależnieniem, DDD, DDA, czy doświadczanie chronicznego długotrwałego stresu, bądź skutków doświadczeń traumatycznych. Z tego względu bardzo trudno jest przypisać konkretną ilość zgłoszeń do danego problemu czy kategorii problemów. Znaczącą grupą osób potrzebujących pomocy są osoby gdzie na pierwszym planie pokazują się zaburzenia osobowości. A w trakcie pogłębiania systematycznej pracy w obszarze psychologiczno-terapeutycznym ujawniają się kolejne warstwy przeżywanych trudności w połączeniu z sytuacją osobistą i życiową, tworzące złożony zestaw wraz z schizofrenią, chorobą dwubiegunową afektywną, zaburzeniami lękowymi, zaburzeniami związanymi ze stresem i PTSD.

W ramach specjalistycznego poradnictwa PCPR realizuje następujące działania:

- Poradnictwo i wsparcie psychologiczne
- Psychoedukacja i psychoprophylaktyka
- Praca socjoterapeutyczna z osobami stosującymi przemoc w ramach programu Korekcyjno - Edukacyjnego.
- Pomoc prawną
- Pomoc socjalną
- Interwencję w sytuacjach kryzysowych
- Mediacje
- Wsparcie rodzin zastępczych za pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
- Diagnoza psychologiczna kandydatów na rodzinę zastępczą
- Psychoterapia rodzinna
- Praca z traumą

Pomoc udzielona w 2017 roku :

PSYCHOTERAPEUTA :

- Ilość spotkań ze specjalistą pracy w rodzinie 246
- Ilość spotkań z rodzinami zastępczymi bądź dziećmi z rodzin zastępczych 200
- Konsultacje indywidualne 23
- Spotkania z parami 23

W procesie terapeutycznym:

- 17 rodzin bądź dzieci z rodzin zastępczych.
- 3 pełnoletnich wychowanków
- 1 para rodzicielska
- 12 konsultacji indywidualne

POMOC PSYCHOLOGICZNA:

W 2017 roku skorzystało z pomocy psychologicznej 938 osób w tym:

- konsultacje gabinetowe – 496 osób
- konsultacje telefoniczne – 439 osób
- email, pisma- 3 osoby
- umówione terminy spotkań na które klienci byli umówieni a nie dotarli- 136 osób

W 2017 roku prowadzonych było 207 spraw w tym:

- indywidualne lub rodzinne poradnictwo psychologiczne- 121 osób
- praca w terenie- interwencja – 1
- sprawy prowadzone we współpracy z PIK- 17
- sprawy związane z doświadczaniem przemocy – 19
- współpraca z innymi specjalistami i instytucjami – 25
- poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych – 9
- diagnoza psychologiczna kandydatów na rodziny zastępcze – 6
- udział w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej -9.

Pieczna zastępcza:

W ramach pracy z rodzinami zastępczymi w kontakcie z psychologiem było:

- 7 rodzin zastępczych
- 200 konsultacji psychologicznych z rodzinami zastępczymi bądź dziećmi z rodzin zastępczych
- Konsultacje gabinetowe – 113
- Konsultacje telefoniczne- 87

Diagnoza psychologiczna kandydatów na rodziny zastępcze:

- 4 rodziny
- 18 spotkań kandydatów na rodziny zastępcze i dzieci z psychologiem

III. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Powiat Żywiecki realizuje zadania związane z interwencją kryzysową za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i działającego w jego ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Podejmowane działania w ramach działalności PIK ukierunkowane są na zapobieganie utracie, bądź też przywrócenie równowagi osobie/rodzinie, która na skutek różnorodnych trudnych sytuacji życiowych, znajduje się w szczególnym rodzaju stresu dezorganizującym całokształt jej funkcjonowania. Efektem działań PIK ma być przywrócenie klientowi równowagi, zdolności do jego samodzielnego działania oraz autonomia. Psycholog oraz pedagog, którzy zajmują się interwencją kryzysową wspierani przez pozostałą część zespołu PCPR, w tym pracowników socjalnych i specjalistów ds. pracy z rodziną podejmują w pracy z klientem działania nakierowane na:

- stworzenie bezpiecznych i komfortowych warunków pracy z klientem,
- zatrzymanie sytuacji kryzysowej,
- właściwe rozpoznanie problemu (który niejednokrotnie jest maskowany),
- zatrzymanie sytuacji kryzysowej,
- umożliwienie kontaktu z innym specjalistą, w zależności od stanu klienta,
- przywrócenie równowagi i zdolności do samodzielnego działania,
- współpracę z pozostałymi instytucjami pomocowymi.

Dyżury w PIK pełnione były pięć razy w tygodniu, od poniedziałku do piątku. od godziny 7.00 do 15.00 w ramach działania PCPR, a od 15.00 do 19.00 w ramach działalności PIK. Dyżury popołudniowe były istotne ze względu na to, iż także osoby pracujące mogą skorzystać ze wsparcia. Udogodnieniem, które wynika z popołudniowych dyżurów jest także to, że w tym czasie w PCPR nie ma wielu ludzi co zapewnia poczucie anonimowości i bezpieczeństwa klientom, którzy niejednokrotnie są w dużym stresie. W przypadku wystąpienia zdarzenia wymagającego wyjazdu w teren, pracownicy są informowani o tym za pośrednictwem telefonu alarmowego, którego numer jest do dyspozycji instytucji pomocowych. W sytuacji, gdy pojawi się konieczność interwencji psychologicznej na miejscu zdarzenia, instytucje kontaktują się z dyżurującym pracownikiem, który w porozumieniu z Kierownikiem organizuje interwencję wyjazdową, bez względu na godzinę i dzień tygodnia.

W ramach działalności PCPR funkcjonuje także mieszkanie chronione utworzone na terenie Domu Pomocy Społecznej w Żywcu, do którego kierowane są osoby, które w wyniku zaistnienia przemocy w rodzinie nie mają, gdzie się zatrzymać i wymagają zapewnienia schronienia przed osobą stosującą przemoc. W roku 2017 Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Żywieckiego skierowały do mieszkania chronionego 2 dorosłe osoby (kobietę i mężczyznę w innych okresach czasu) i 3 dzieci (dzieci skierowanej kobiety). Przyczyną umieszczenia w mieszkaniu chronionym roku 2017 była przemoc ze strony ich partnera/męża i przemoc ze strony zamieszkujących wspólnie pozostałych członków rodziny. Wobec tych doświadczeń zaistniała konieczność zapewnienia tym rodzinom bezpiecznych warunków, w których osoby te oraz małoletnie dzieci mogły odzyskać równowagę w funkcjonowaniu. Osoby korzystające ze schronienia,

podczas swojego pobytu ściśle współpracowały z pracownikiem PCPR oraz z pracownikiem GOPS lub MOPS, który był instytucją kierującą. Mieszkańcy byli aktywizowani dzięki uzgodnieniom i indywidualnemu programowi wspierania osoby w celu poprawy ich sytuacji życiowej. Działania takie jak pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w poszukiwaniu i w efekcie znalezieniu zatrudnienia, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, pomoc finansowa ze strony GOPS, umożliwienie kontaktu z psychologiem i pracownikiem socjalnym nakierowane były na osiągnięcie celu jakim w przypadku mieszkańców było wyjście z kryzysu, usamodzielnienie, aktywizacja społeczno- zatrudnieniowa, a przede wszystkim odseparowanie od sprawców przemocy i uzyskanie poczucia bezpieczeństwa.

W 2017r. sporządzono 57 kart osobowych klientów zgłaszających się do PIK (w tym karty z interwencji wyjazdowych). Zgłoszenia telefoniczne rejestrowane były w książce zgłoszeń.

Głównymi problemami i kryzysami z jakimi borykają się osoby w kryzysie zgłaszające się do PIK były: przemoc, niejednokrotnie związany z nią alkoholizm w rodzinie, konflikty rodzinne i małżeńskie, problemy prawne oraz trudności związane z wychowaniem dzieci. Dużą część kryzysów stanowią kwestie związane z rozstaniem i rozwodem. W związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie, roku 2017 sporządzono 5 formularzy Niebieskiej Karty. Zdarzały się także spotkania, których efektem było przekierowanie do wsparcia psychologicznego lub innego specjalisty.

Powyższe zgłoszenia wskazują na utrzymujący się od kilku lat kryzys w relacjach rodzinnych, który objawia się przede wszystkim problemami w komunikowaniu się, co często doprowadza do zaostrzania się konfliktów, które przeradzają się w sytuacje przemocowe. Z obserwacji pracowników PIK i PCPR wynika, iż osoby/rodziny zgłaszające się po pomoc, wielokrotnie borykają się ze sprzężonymi trudnościami i często nie realizują zaleceń specjalistów. W dalszym ciągu można dostrzec, iż sytuacje przemocowe w rodzinie związane są z nadużywaniem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych oraz zaciąganie pożyczek bez pokrycia. W 2017r. również zdarzało się, iż klienci zgłaszający się lub telefonujący do PIK chcieli pozostać anonimowi.

W roku 2017 miały miejsce także interwencje w terenie, które dotyczyły przede wszystkim wsparcia w sytuacji straty bliskiej osoby:

- samobójcza śmierć mężczyzny,
- śmierć motocyklisty,
- śmiertelne potrącenie kilkuletniego dziecka,
- kolejna samobójcza śmierć mężczyzny.

Wsparcie poszkodowanych w wyniku powyższych zdarzeń obejmowało przede wszystkim udzielenie wsparcia i towarzyszenie w sytuacji straty i żałoby bliskim osób, które zginęły. Objęci wsparciem, to: małżonkowie, rodzice oraz dzieci osób, które poniosły śmierć.

Podczas interwencji wyjazdowych musieli wykazać się opanowaniem oraz gotowością na nieplanowane sytuacje. Do najczęściej podejmowanych działań przez interwentów na miejscu zdarzenia należało:

- rozeznanie sytuacji,
- współpraca z pozostałymi służbami działającymi w miejscu zdarzenia,
- umiejętne przekazywanie realnych informacji dostosowanych do stanu i potrzeb poszkodowanych,
- wentylacja emocji klienta,
- rozmowa wspierająca, powiązana z aktywnym i empatycznym słuchaniem i wyczuleniem na werbalne jak i niewerbalne sygnały wysyłane przez klienta, co jest bardzo istotne w celu zapewniania bezpieczeństwa, gdyż niektóre z nich mogą sygnalizować chęć działań autoagresywnych,
- informowanie na tematy związane z poszczególnymi procedurami,
- psychoedukacja w zakresie przeżywania żałoby i jej skutków.

Potrzeby występujące na terenie powiatu żywieckiego w zakresie interwencji kryzysowej.

1. Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z miejscami hotelowymi dla osób doświadczających przemocy.
2. Hostel dla sprawców przemocy domowej.
3. Utworzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
4. Zorganizowanie na terenie Powiatu Żywieckiego nieodpłatnej psychoterapii rodzinnej.
5. Utworzenie stałego zespołu interwencji kryzysowych.

IV. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Żywieckim na lata 2017-2021, został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Żywcu nr XXVII/235/2017 z dnia 27 marca 2017r.. Instytucją odpowiedzialną za wdrożenie oraz monitorowanie realizacji założonych celów Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu.

W swoich założeniach realizacja Programu miała przyczynić się do osiągnięcia następujących efektów:

1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy oraz jego negatywnych następstw dla życia rodzinnego i społecznego.
2. Zwiększenie liczby osób korzystających z szeroko pojmowanej pomocy przewidzianej dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie liczby osób objętych oddziaływaniami pomocowymi oraz korekcyjno-edukacyjnymi.
4. Zwiększenie liczby osób korzystających z mediacji rodzinnych.
5. Podniesienie poziomu wiedzy specjalistów w zakresie przemocy, w tym stworzenie sieci instytucji/osób profesjonalnie zajmujących się problemem przemocy w rodzinie w powiecie żywieckim.

Wyżej wymienione rezultaty osiągnięto poprzez:

Ad. 1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy oraz jego negatywnych następstw dla życia rodzinnego i społecznego osiągnięto poprzez propagowanie przez Centrum głównych treści i haseł wdrażanych przez ogólnopolskie kampanie społeczne mające na celu uwrażliwienie społeczeństwa polskiego na problem przemocy w rodzinie. Dzięki kampaniom społecznym stało się możliwe skierowanie

szerokiego strumienia informacji mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Kampanie społeczne przyczyniły się również do zwiększenia profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. W ramach tych działań PCPR informowało oraz zachęcało do uczestnictwa w zajęciach w zajęciach programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ad 2. Działaniem nakierowanym na zwiększenie ilości osób, którym udzielono pomocy ze względu na doświadczanie przemocy w rodzinie było tworzenie oraz udoskonalanie instrumentów wsparcia pozwalających na minimalizowanie zagrożeń wynikających z częstego występowania problemu przemocy w środowisku rodzinnym. Jednym z najważniejszych instrumentów jaki jest wykorzystywany w naszym powiecie jest sieć wsparcia oferowana przez instytucje działające w obszarze przemocy. Współpraca instytucji, wykorzystujących własne kompetencje, uprawnienia i możliwości pozwala na efektywne udzielanie pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Wzajemne poznanie osób zaangażowanych w pracę na rzecz rozwiązywania problemu przemocy oraz zrozumienie na czym polega praca poszczególnej instytucji jest gwarancją skutecznej pomocy. Kolejnym instrumentem wykorzystywanym w sytuacji natychmiastowej potrzeby udzielenia schronienia osobie doświadczającej przemocy jest, zabezpieczenie w postaci umieszczenia w mieszkaniu chronionym. Baza pomocowa działająca w naszym powiecie pozwoliła na zwiększenie efektywności pracy

z osobami znajdującymi się w kryzysie w związku z zaistnieniem przemocy, dodatkowo stając się elementem przyczyniającym się do zapewnienia osobie doświadczającej przemocy poczucia bezpieczeństwa.

Ad. 3. Aby skutecznie pomagać rodzinom uwikłanym w przemoc należy, równolegle objąć wsparciem osoby stosujące przemoc. W ramach realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w roku 2017 PCPR zrealizował 2 edycje zajęć grupowych „Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”, stanowiącego element Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Z pośród zgłoszonych 46 osób, 24 zostały skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne z terenu powiatu żywieckiego, 16 osób przez Sąd Rejonowy w Żywcu, 5 przez Komisariaty Policji, a 1 osoba zgłosiła się dobrowolnie. Do zajęć grupowych programu przystąpiło 25 osób (osób podejrzanych o stosowanie przemocy lub sprawców przemocy domowej skazanych przez Sąd), natomiast ukończyło Program 17 osób (udział w programie przerwało 8 osób). W każdej edycji programu realizowane były sześćdziesięciogodzinne zajęcia grupowe oraz spotkania indywidualne wg potrzeb uczestników i konsultacje z członkami rodzin. Należy zaznaczyć, że w 12 rodzinach uczestników prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. Osoby uczestniczące w poszczególnych edycjach programu objęte były oddziaływaniami edukacyjnymi i psychologicznymi. Oddziaływania ukierunkowane zostały na zmniejszenie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz zwiększenie zdolności do samokontroli agresywnych zachowań oraz konstruktywnego współżycia w rodzinie. Podczas realizacji programu podejmowano działania i współpracę z instytucjami

kierującymi oraz tymi, które na co dzień współpracują z rodziną uwikłaną w problem przemocy. Członkowie rodzin sprawców, a przede wszystkim osoby doznające przemocy mogły skorzystać ze wsparcia psychologicznego, poradnictwa prawnego oraz wychowawczego. Natomiast instytucje kierujące sprawców do programu były na bieżąco informowane, iż w przypadku pojawienia się konieczności zapewnienia osobie doświadczającej przemocy bezpiecznego schronienia, mogą zaoferować takiej osobie i jej najbliższym pomoc, w postaci umieszczenia w mieszkaniu chronionym. Całkowity koszt wszystkich edycji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych realizowanych w 2017 roku wyniósł 21 045,70zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Dodatkowo od sierpnia 2017r. po raz pierwszy na terenie powiatu żywieckiego rozpoczęto realizację „Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie”. Do programu w roku 2017 przystąpiło 17 osób, natomiast ukończyło 7 osób (udział w programie przerwało 10 osób). Wszystkie osoby rozpoczęły udział w programie dobrowolnie. Aby ukończyć program należało wziąć udział, w przynajmniej 10 godzinach sesjach indywidualnych i/lub grupowych. W szczególnych wypadkach, w sytuacji konieczności dalszej pracy terapeutycznej nad zgłoszonymi problemami czas spotkań był wydłużony, aż do momentu zakończenia procesu terapeutycznego. Z założenia program psychologiczno-terapeutyczny jest uzupełnieniem i rozwinięciem działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc, w ramach programów korekcyjno-edukacyjnych. Należy zaznaczyć, że program korekcyjno - edukacyjny stanowi program interwencyjny, którego zasadniczym celem jest zatrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz korekcja zachowań niepożądanych poprzez dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed dalszym stosowaniem przemocy. Natomiast program psychologiczno-terapeutyczny skoncentrowany jest przede wszystkim na Kliencie jako podmiocie oddziaływań, jego sposobie funkcjonowania i myślenia. Istota programu polega głównie na realizacji celów terapeutycznych, które mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, umiejętności samoregulacji i uruchomieniu zmian pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym. Całkowity koszt programu psychologiczno-terapeutycznego w 2017r. wyniósł 14 378,59zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Ad. 4. W 2017 roku PCPR oferowało klientom znajdującym się w kryzysie rodzinnym pomoc w formie mediacji rodzinnych. W 2017r. złożono 176 próśb o mediację, w tym odbyło się 15 spotkań indywidualnych i 2 spotkania wspólne. Mediacje prowadzone były przez dwóch przeszkolonych w tym zakresie pracowników PCPR. O możliwości skorzystania z mediacji rodzinnych klienci dowiadywali się w trakcie indywidualnych spotkań, z ulotek przygotowanych przez PCPR, jak również z informacji umieszczonych na stronie internetowej. Spotkania początkowe, mają charakter spotkań indywidualnych, na których każda ze zważnionych stron ma szansę się wypowiedzieć i nakreślić kwestie, którymi chce się zająć podczas zajęć z partnerem lub resztą rodziny. W dalszej fazie mediacji prowadzone są ze stronami konfliktu wspólne spotkania, podczas których klienci, przy wsparciu mediatora wypracowują kompromisowe rozwiązanie sporu.